

Harold Carter: The Towns of Wales. A Study in Urban Geography.

University of Wales Press, Cardiff 1965. 356 s. foruden 15 plancher og

101 tekstfigurer. 15 x 22 cm. 42 sh.

Geografisk Tidsskrift, Bind 65 (1966)

Link til pdf:

http://img.kb.dk/tidsskriftdk/pdf/gto/gto_0065-PDF/gto_0065_71614.pdf

Link til webside:

<http://tidsskrift.dk/visning.jsp?markup=&print=no&id=71614>

pdf genereret den : 22/5-2008

Gabriele Schwarz: Allgemeine Siedlungsgeographie. 3. Auflage. Lehrbuch der Allgemeinen Geographie, Band VI. Walter de Gruyter & Co., Berlin 1966. 751 s., 144 tekstfigurer. 17 x 24 cm. 54 DM

Den nu foreliggende 3. udgave af professor Schwarz' bebyggelsesgeografi, der skønt kun fra 1959 dog snart er en klassiker, er fuldstændigt omarbejdet og udvidet med næsten 150 nye tekst- og figursider, hvorved den for en tid er bragt op på højde med den hastigt voksende bebyggelsesgeografiske forskning. Forøgelsen gælder både den erkendelsesudvidelse, der i Mellem- og Nordeuropa er sket på landbrugsbebyggelsens område, og det væld af nye bidrag inden for bygeografien, der især er kommet fra den angelsaksiske verden. Tro mod tysk bebyggelsesgeografisk forsknings traditioner har forfatteren dog bevaret ligevægten mellem landbebyggelse og bybebyggelse i emnebehandlingen. Grokraften i bebyggelsesgeografien manifesterer sig bl. a. i en tilføjelse (siden 2. udgave 1961) på over 600 nye titler i værkets fortrinlige bibliografi, og det er faktisk beundringsværdigt, at forfatteren har formået at følge med i de senere års enorme udbud af bygeografiske publikationer og at fremdrage et relevant udvalg deraf. Allgemeine Siedlungsgeographie må stadig betragtes som den bedste og fyldigste håndbog i bebyggelsesgeografi, selv om det hist og her kan være nødvendigt at supplere den med mere metodiske værker.

Viggo Hansen.

Harold Carter: The Towns of Wales. A Study in Urban Geography. University of Wales Press, Cardiff 1965. 356 s. foruden 15 plancher og 101 tekstfigurer. 15 x 22 cm. 42 sh.

Som titlen angiver, indeholder Carters bog en undersøgelse af Wales' byer baseret på moderne bygeografiske måleteorier og deskriptionsteknik, hvorved den kommer til at afvinde betydelig mere interesse end en normal redegørelse, og det er vel første gang, man bliver præsenteret for en så systematisk anvendelse af bygeografisk teknik på et i fysisk og ressource-mæssigt henseende yderst inhomogent substrat som Wales.

I første store afsnit er temaet oprindelsen til Wales byer fra et historisk-geografisk synspunkt et meget vigtigt kapitel, der understreger, hvordan historiens forløb sætter sig varige spor i byernes udvikling og trivsel, og uden forståelse herfor og uden blik for kontinuiteten kan man ikke give nogen sand bygeografisk vurdering. Andet afsnit om byernes funktion er efter anmelderens mening det mest betydningsfulde. Heri undersøger Carter forholdet mellem by og opland og finder som forventet ved anvendelse af forskelligt gradede kriterier frem til et system af overordnede og underordnede funktionscentre, der fører til en opdeling i 5 rangklasser: hovedstad, større byer, regionalcentre, større lokalcentre og lokalcentre, og der kan næppe rejses indvendinger hverken mod princippet eller mod resultatet. Undersøgelsen godtgør ligeledes, at hvert af disse centre samtidig med hensyn til andre funktioner også er centre i alle lavere rangklasser. Men når undersøgelsen dernæst går videre til forholdet mellem bystørrelse og oplandsstørrelse, så svigter tilpasningen mellem teori og virkelighed, omend der synes at herske nogen overensstemmelse med hensyn til flertallet af regionale centre, og helt galt går det, hvis Christallers teori skal anvendes på nærmeste-nabo princippet,

med mindre man indskrænker undersøgelsen til de enkelte dalsystemer i Sydwaless' mine- og industriområde. Samme negative udfald får rank-size reglens anvendelse på Wales' byer med deres vidt forskellige oprindelse og funktion.

Mens bogens to første hovedafsnit rummer mange interessante eksempler på moderne byteoriens efterprøvning i den aktuelle situation, så beskæftiger tredje afsnit, der omhandler byernes morfologi, sig mere med den enkelte bys situation, som f.eks. arten og fordelingen af funktioner over byområdet. Den her af Carter valgte klassifikation efter normanniske borgbyer, walisiske byer, planlagte byer og industribyer falder vel naturligt i dette specielle tilfælde, men forfatteren indrømmer dog, at også andre klassifikationer kan anvendes, som f.eks. efter historisk oprindelse, efter befolkningsvækst, efter funktion eller efter indre differentiering. Anmelderen finder, at Carters bog om Wales' byer har interesse for en langt større kreds, end hovedtitlen antyder, og at den i mange henseender sætter tingene på deres rette plads og maner til forsigtighed med hensyn til den blinde accept af visse bygeografiske teoriers muligheder for tilpasning i det enkelte tilfælde. Carters bog må derfor betragtes som i flere henseender et værdifuldt bidrag til den bygeografiske litteratur.

Viggo Hansen.

Roland Brinkmann: Abriss der Geologie. Begründet durch E. Kayser. 9. umgearb. Aufl. II. Band. Historische Geologie. Ferdinand Enke Verlag, Stuttgart 1966. 345 s., 73 fig., 57 teksttavler. 16 x 24,5 cm. 46 DM.

Bogen har omtrent samme omfang som tidligere udgaver af Kayser's „Abriss“, men teksten er lagt noget mere paleogeografisk an. Dette er i nogen grad gået ud over gennemgangen af de enkelte områder, hvis stratigrafi og zonefossil nu kun kan findes i tabellerne. Vægten er i højere grad end tidligere lagt på Mellemuropa, specielt Tyskland, og det danske område, der omtales som det dansk-polske stræde, samt Skandinavien får gennemgående en ringere behandling end i de tidligere udgaver.

Kaj Hansen.

Nicolas de Kun: The Mineral Resources of Africa. Elsevier Publishing Company, Amsterdam, London, New York 1965. XXVI/740 s., 136 fig., 172 tabeller. 20 x 29,5 cm. 120 Hfl.

En samlet fremstilling af udbredelsen af Afrikas mineralforekomster og en beskrivelse af mineralprovinsernes geologi må vække opmærksomhed og være af største værdi; det drejer sig jo om en verdensdel, hvor minedrift har spillet og spiller en dominerende økonomisk rolle. I det foreliggende storværk gives der en dybtgående redegørelse for det karakteristiske skifte mellem stærkt mineraliserede og mineralfattige zoner samt for mineral-kronologien, den tidsmæssige rækkefølge af de mineraldannende cykler.

Tyngdepunktet er lagt på den økonomiske geologi disponeret efter de enkelte råstoffers regionale forekomst, desuden behandles produktionsværdi og udbyttets geografiske regioner. Til mineraler regnes også vand og jordbund, dog med en ganske kortfattet omtale.

Ruth Helkiær Jensen.